

مبانی زبان

رابرت لارنس ترسک

ترجمه علی فامیان



نشر مرکز

فهرست

۱	یادداشت مترجم
۳	خطاب به خواننده

فصل یک منحصر به فرد بودن زبان انسان

۵	دوگانگی در طرح‌مندی
۶	جابه‌جایی و نامحدود بودن
۱۱	محرك آزاد
۱۷	اختیاری بودن
۱۹	مجرای گفتار
۲۳	زبان بدون گفتار: زبان اشاره
۲۹	شمپانزه‌های اشاره‌گر
۳۴	منابعی برای مطالعه بیشتر
۳۹	

فصل دو دستور: ستون فقرات زبان

۴۱	نگاهی به دستور زبان انگلیسی
۴۳	قاعده‌ای در زبان انگلیسی
۴۷	قاعده‌ای دیگر از زبان انگلیسی
۵۲	مقولات دستوری
۵۶	مقوله شمار
۶۰	جنس دستوری
۶۳	منابعی برای مطالعه بیشتر
۷۰	

۲۱۲	فصل هفت	زبان، ذهن، مغز
۲۱۳	مغز آسیب‌دیده و گفتار نارسا
۲۲۰	نیمکرهٔ چپ یا راست
۲۲۹	انسان دویخشی
۲۳۱	اختلالات گفتار
۲۳۷	رنگ اسامی
۲۳۹	منابعی برای مطالعه بیشتر
۲۴۱	فصل هشت	کودک و زبان
۲۴۳	مشاهدات
۲۴۷	نگاهی دقیق‌تر
۲۵۰	چرا چنین فرایندی رخ می‌دهد؟
۲۵۳	در جستجوی زبان
۲۵۹	سن پایان زبان‌آموزی
۲۶۲	ژن زبان‌آموزی
۲۶۷	منابعی برای مطالعه بیشتر
۲۶۸	فصل نُه	نگرش‌های مختلف به زبان
۲۶۹	آیا ممکن است زبان زشت باشد؟
۲۷۶	چه بر سر زبان می‌آید؟
۲۸۰	سره‌گرایی
۲۸۶	فصاحت کلام
۲۹۶	بازنگری زبان و هویت
۳۰۳	منابعی برای مطالعه بیشتر
۳۰۴	معرفی منابع اضافی
۳۰۶	واژه‌نامه توضیحی
۳۲۹	فهرست منابع
۳۳۷	واژه‌نامه
۳۴۳	فهرست موضوعی
۳۴۷	فهرست اعلام

۷۱	فصل سه	زبان و معنا
۷۲	مشکل تعریف واژه
۸۰	معنای واژه و ساختار آن
۸۷	معنا و دستور زبان
۹۴	معنا و جهان
۱۰۴	منابعی برای مطالعه بیشتر
۱۰۶	فصل چهار	تنوع در زبان
۱۰۶	تنوع جغرافیایی
۱۱۲	انواع دیگر تنوع
۱۱۴	مطالعه تنوع زبان
۱۲۰	زبان و هویت
۱۲۳	زبان، جنسیت و جنس دستوری
۱۲۸	زندگی با دو زبان
۱۳۲	منابعی برای مطالعه بیشتر
۱۳۴	فصل پنج	تغییر زبان
۱۳۶	انگلیسی هزار سال پیش
۱۴۲	آیا آن واژهٔ زیبایی‌تان را قرض می‌دهید؟
۱۵۰	حذف آوای h
۱۶۰	خاستگاه زبان انگلیسی
۱۶۹	منابعی برای مطالعه بیشتر
۱۷۱	فصل شش	کاربرد زبان
۱۷۲	مکالمه
۱۷۹	زبان و یافت
۱۸۶	شیوه‌های غیرمستقیم گفتار
۱۹۱	خط
۲۰۳	استفاده از زبان
۲۱۰	منابعی برای مطالعه بیشتر

فصل یک

منحصر به فرد بودن زبان انسان

اگر از شما پرسند مهم‌ترین خصوصیتی که انسان را از سایر موجودات عالم متمایز می‌کند چیست، شما کدام خصوصیت را انتخاب می‌کنید؟ عشق ورزیدن یا جنگ یا هنر و موسیقی یا فن‌آوری او را؟ چه بسا شما یکی از این ویژگیها را انتخاب کنید اما اغلب کسانی که مدتها با این پرسش کلنجار رفته‌اند، سرانجام به پاسخی مشترک رسیده‌اند: زبان.

در این کتاب کوشیده‌ام تا نشان دهم که زبان به تنهایی برجسته‌ترین خصوصیتی است که ما از آن برخورداریم و ما را از سایر موجودات متمایز می‌سازد. استعداد زبانی ما که معمولاً آن را بدیهی فرض می‌کنیم دارای ویژگی‌هایی قابل توجه و حتی حیرت‌انگیز است. بدون زبان چه بسا به هیچ وجه قادر به ساختن دنیای انسانی کنونی نبودیم و در واقع پیشرفت انسان، بدون حضور زبان، در عرصه‌های مختلف از موسیقی گرفته تا جنگ هرگز میسر نمی‌شد. از این رو، زبان بیش از هر خصوصیت منفرد دیگری در انسان شدن ما تأثیر داشته است. زبان انسان پدیده‌ای منحصر به اوست.

در نگاه نخست شاید این منحصر به فرد بودن چندان آشکار نباشد. در هر حال، تقریباً تمام موجودات زنده روی این سیاره‌ی خاکی نوعی نظام